

Tidslinjer

historisk overblik og
fordybelse på nettet

Forløbsbeskrivelse

Målgruppe: Historie og samfundsfag i udskolingen

Forløbet kort: Først danner eleverne et kronologisk overblik ved at koble viden fra undervisningen til kunstneriske udtryk i en tidslinje. Efterfølgende fordyber eleverne sig i et enkelt kunstværk og producerer en wiki. Wikier, der blandt andet kendes fra Wikipedia, er digitale tekster, der kan skrives og redigeres i samarbejde med andre. Til slut skabes rum for refleksion over elevernes vaner på nettet, og hvordan (historisk) viden bliver til og spredes i et moderne netværkssamfund.

Forløbet består af 4 faser:

Fase I: Arbejde med tidslinje og etablering af kronologisk overblik. 2-3 lektioner.

Fase II: Fordybelse i enkelte kunstværker og produktion af wikier. 4-5 lektioner.

Fase III: Fremlæggelse, diskussion og redigering af wikier. 4-5 lektioner.

Fase IV: Diskussion af elevernes egne vaner som mediebrugere samt netværkssamfundets muligheder og begrænsninger. 2 lektioner.

Tid i alt: 12-15 lektioner

Relevante kompetenceområder:

Undervisningsforløbet understøtter blandt andet følgende kompetenceområder fra forenklede fælles mål:

Historie

Eleven kan på baggrund af et kronologisk overblik forklare, hvorledes samfund har udviklet sig under forskellige forudsætninger

Eleven kan forklare samspil mellem fortid, nutid og fremtid

Samfundsfag

Eleven kan tage stilling til og handle i forhold sociale og kulturelle sammenhænge og problemstillinger

Digitale redskaber

Tiki-Toki er et brugervenligt tidslinjeverktøj på Skoletube.

Wikieasy på skoleblogs giver mulighed for enkelt og hurtigt at oprette, skrive og redigere wikier.

Skoletubekanaler: Kanalerne *SMK Billeder* og *SMK Levende Billeder* indeholder kunstværker og film, som frit kan bruges i undervisningen. Begge kanaler er offentlige og kræver ikke tilmelding.

<http://www.skoletube.dk/group/SMKLevendeBilleder>

<http://www.skoletube.dk/group/SMKBilleder>

Undervisningsdesign

Fase I: Kronologisk overblik

Fokus: Et fælles kronologisk overblik etableres ved at arbejde med en tidslinje i værktøjet Tiki-Toki

A) Indledningsvis definerer klassens lærer(e) den historiske periode, der skal arbejdes med. Herefter oprettes en tidslinje i Tiki-Toki på Skoletube og eleverne inviteres til at arbejde i denne. Under *ressourcer* findes en guide til dette arbejde.

B) Eleverne skal nu give tidslinjen indhold. Først finder eleverne værker, som knytter sig til perioden fra kanalen *SMK Billeder* på Skoletube og placerer dem på tidslinjen. Efterfølgende placeres historiske hændelser, som eleverne har viden om fra undervisningen, på tidslinjen. Koblingen mellem billedkunsten og samtidige historiske hændelser rummer potentialet for, at eleverne bedre kan fastholde et kronologisk overblik og giver samtidig et indblik i periodens kunstneriske udtryk.

Det kan være en fordel at strukturere og fordele arbejdet i overordnede områder for eksempel tidsmæssigt og/eller geografisk.

Med afsæt i det kronologiske overblik fra fase 1, skal eleverne nu fordybe sig i et enkelt kunstværk.

Under "Ressourcer" findes en guide til at oprette og arbejde med tidslinjer i Tiki-Toki

Fase II: Fordybelse i et værk med wikier på skoleblogs

Fokus: Eleverne fordyber sig i et kunstværk og laver en wiki i skoleblogs

Enkeltvis eller i grupper vælger eleverne nu et kunstværk, de vil arbejde videre med. Eleverne skal producere en wiki med et indhold, som placerer værket i sin historiske kontekst. Tanken er her, at eleverne på den ene side forholder sig til wikien som genre og på den anden indsamler og formidler viden om kunstværket, kunstneren, den historiske periode m.v. Når wikien er færdig, kan den læses (og siden redigeres) af hele klassen.

Som støtte til arbejdet med opgaven kan eleverne bruge de ressourcer, som er tilgængelige på SMK's hjemmeside. Her kan de dels finde tekster, men også i flere tilfælde små film, hvor forskere, kunstnere og konservatorer fortæller. <http://www.smk.dk/udforsk-kunsten/highlights/>

Under "Ressourcer" findes eleverarbejdsark til selve opgaven og en tutorial til arbejdet med wikien.

Fase III: Fremlæggelse, diskussion og redigering af wikier

Fokus: Fremlæggelse af wikier og diskussion af rammer for redigering

A) Elever og lærere forbereder sig ved, at orientere sig på tidslinjen og læse de enkelte wikier. Fordi klassens øvrige elever allerede kender indholdet af wikien, kan fremlæggelserne fokusere på, hvor og hvordan eleverne har fundet information samt de valg og fravalg, de har foretaget i arbejdet. I responsen gives forslag til, hvorledes wikien kan forbedres, og eventuelt tilføjes nye emner.

B) Efter gruppernes præsentationer skal wikierne redigeres af klassen i fællesskab. Grupperne, der har arbejdet med wikierne, skal dermed i et vist omfang opgive ejerskabet til wikien. Redigeringsarbejdet rummer muligheden for at forbedre og præcisere de enkelte tekster, men også for uenighed brugerne

imellem - det kan være svært at acceptere andres rettelser. Derfor skal klassen nu diskutere og aftale en række retningslinjer for god skik i redigeringsarbejdet. Wikipedias fem søjler kan tjene som inspiration: http://da.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Fem_s%C3%B8jler.

Et andet sted at starte er i denne korte introduktion til wikier og videnssyn på Lær IT: <http://www.laerit.dk/?showvideoplayer=5851&key=8e5316728cbcc5d5efc27f27d2b50e53>

C) Afsæt tid til, at eleverne redigerer wikierne inden for de aftalte rammer.

Eleverne har i de foregående faser prøvet kræfter med rollerne som producent, modtager og ansvarlig deltager i tilblivelsen af digitale tekster. På den baggrund er det oplagt, at klassen diskuterer, hvilke krav netværksamfundet stiller til blandt andet borgerne.

Fase IV: Evaluering og diskussion

Fokus: At diskutere hvordan digitaliseringen påvirker forskellige aspekter af borgerens hverdag.

Nedenfor findes en række temaer og spørgsmål, som kan danne omdrejningspunktet for en debat i klassen.

Tilgængelighed: Internettet og muligheden for hurtigt at sprede viden har betydet, at den mængde af information, der er tilgængelig, er øget voldsomt. Hvordan finder man bedst den information, man skal bruge? Hvilke vaner og overvejelser har eleverne om dette?

Troværdighed og web 2.0: Hvem ejer en wiki? Hvad betyder det for troværdigheden, at alle har ret til at skrive i den?

Viden og demokrati: For at deltage aktivt i et demokratisk samfund kræves det, at man har adgang til viden. Hvilke fordele og ulemper betyder nettet for forskellige grupper i samfundet? Er der nogen grupper, som har særlig fordel af internettet? Er der andre grupper, som er hængt af?

Ekspertviden – før og nu: Før i tiden kunne man slå op i en encyklopædi eller et andet opslagsværk og finde viden om en lang række emner. Artiklerne var skrevet af eksperter inden for området, og en redaktion på et forlag havde læst, faktatjekket og rettet indholdet. Hvem er de nye eksperter, og hvad skal man tænke på, når man søger viden på nettet?

Søgemaskiner og dine oplysninger: Søgemaskiner som Google gemmer dine oplysninger og tilpasser de resultater, du får af dine søgninger, til dig personligt. Det betyder, at der er forskel på de forslag, du får op, og dem, dine klassekammerater får, selvom I søger på det samme. Hvilke fordele og ulemper giver det?

Fremtidens museer: Museer og andre kulturinstitutioner (biblioteker og arkiver m.v.) digitaliserer i disse år deres samlinger. Man behøver altså ikke besøge et museum for at opleve for eksempel kunst. Hvordan ser fremtidens kunststillinger og museer ud? Betyder det noget, om man ser det originale kunstværk, eller om det opleves på en skærm?

Ressourcer

Ressourceark

I) Sådan bruger du tidslinjeværktøjet Tiki-Toki

II) Sådan bruger du Wikieasy i skoleblogs

Nyttige links

Statens Museum for Kunst:

<http://www.smk.dk/>

SMK Highlights

<http://www.smk.dk/udforsk-kunsten/highlights/>

SMK's Billeder på Skoletube:

<http://www.skoletube.dk/group/SMKBilleder>

SMK Levende Billeder på Skoletube:

<http://www.skoletube.dk/group/SMKLevendeBilleder>

Skoletube:

<http://www.skoletube.dk/>

Lær IT:

<http://www.laerit.dk/>

Ressourceark I

Tidslinjeværktøjet Tiki-Toki på Skoletube

Oversigt over nyttige tutorials

Introduktion til Tiki-Toki:

<http://www.laerit.dk/?showvideoplayer=4177&key=65ba0fff052cf232beb87a5f2fb2a706>

Gennemgang af Tiki-Toki fra oprettelse til deling af den færdige tidslinje:

<http://www.laerit.dk/?showvideoplayer=4178&key=9ca9c2e138249ed07286d7e3218ae628>

Gennemgang af værktøjets brugerflader:

<http://www.laerit.dk/?showvideoplayer=4179&key=0efc4b7ecf55f7a38144f87b3f8af5ea>

Sådan opretter du en ny tidslinje:

<http://www.laerit.dk/?showvideoplayer=4180&key=043478202dbf365be831f5d9a57eafd3>

Sådan inviterer du andre til samarbejde i Tiki-Toki:

<http://www.laerit.dk/?showvideoplayer=4196&key=d5541d54bf33c9862db5809de8a4e4fa>

Sådan kan flere samarbejde i Tiki-Toki:

<http://www.laerit.dk/?showvideoplayer=4197&key=dbae53af6dc9ff010c41fe027283d88c>

Sådan opretter du en ny begivenhed på din tidslinje med årstal og eventuelt links:

<http://www.laerit.dk/?showvideoplayer=4182&key=6b7f1342691d879cf2369fe1a85abdc0>

Sådan opretter du en kategori og gør din tidslinjes begivenheder overskuelige:

<http://www.laerit.dk/?showvideoplayer=4192&key=9ee7ef5a3624a2dac5e8d8df17401f5d>

Sådan udgiver du din tidslinje på Skoletube:

<http://www.laerit.dk/?showvideoplayer=4195&key=2680c837b24c13e2435048e168f64c4f>

Flere nyttige tutorials her:

http://www.laerit.dk/tidslinjevaerkstedet-tiki-toki/#laerit_vlist

Ressourceark II

Wikieasy på Skoleblogs

Oversigt over nyttige tutorials

Overordnet om wikier. Hvordan og hvorfor arbejder man med wikier?

<http://www.laerit.dk/?showvideoplayer=5851&key=8e5316728cbcc5d5efc27f27d2b50e53>

Sådan opretter du en wiki:

<http://www.laerit.dk/?showvideoplayer=5838&key=f2fdb132463c66a6e61bd6a19bfa0e00>

Oprettelse af forfattere via UNI-login (lærer):

<http://www.laerit.dk/?showvideoplayer=5841&key=410f1b112ee31d6642780e4f2a511bdc>

Tilføj andre lærere som administratorer (lærer):

<http://www.laerit.dk/?showvideoplayer=5842&key=940c56f4148fee0fa0bcb296f861348e>

Sådan laver du et logo og layouter din wiki (lærer):

<http://www.laerit.dk/?showvideoplayer=5843&key=4de0f51e64df7c2ae7aaae644fb330d5>

Opret kategorier, som gør det let at navigere i jeres wikier (lærer):

<http://www.laerit.dk/?showvideoplayer=5844&key=d0e65d5440f99923ba3ba7fa013cfd69>

Sådan opretter du artikler og indlæg (lærer):

<http://www.laerit.dk/?showvideoplayer=5845&key=af1e877975defdd65d862051c8b7b64c>

Sådan tilføjer du medier, billeder og jeres tidslinje til din artikel:

<http://www.laerit.dk/?showvideoplayer=5846&key=8412de0ed69ef92e1fbfb9d44f5c5f81>

Sådan opretter du faste sider og gør det let at navigere i artiklerne:

<http://www.laerit.dk/?showvideoplayer=5848&key=ac934ad7fb47c23eb943306002e60195>

Sådan tilføjer du dynamiske referencer og fodnoter:

<http://www.laerit.dk/?showvideoplayer=5849&key=94ff8ee9856a7116c31e20eca73ee364>

Sådan reviderer du i artiklerne og ser en oversigt over revisionerne:

<http://www.laerit.dk/?showvideoplayer=5850&key=9c2d81b641288c56793cd8f0a68ae2c8>

Flere nyttige tutorials her:

<http://www.laerit.dk/wikieasy/#>

Elevark

Skriv din egen wiki om et kunstværk

Opgave: Du skal skrive en wiki, som placerer et af kunstværkerne fra klassens tidslinje i sin historiske sammenhæng.

Du skal:

- Skrive ud fra et neutralt synspunkt. Det vil sige, at du skal præsentere flere vinkler og undgå at udtrykke din personlige holdning. Læs mere her: https://da.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Skiv_Wikipedia_fra_et_neutralt_synspunkt
- Give din artikel en rubrik og underrubrikker
- Lave kildehenvisninger og bruge billeder

Du kan:

- Skrive om kunstneren, perioden og forskellige tolkninger af kunstværket
- Finde viden om kunstværkerne her: <http://www.smk.dk/udforsk-kunsten/highlights/>
- Lære mere om, hvordan du skriver en wiki her: <http://www.laerit.dk/wikieasy/#>

God fornøjelse!

***Tidslinjer - historisk overblik og
fordybelse på nettet***

Statens Museum for Kunst 2015

Tekst og layout: Jens Christensen
Forside: Detalje fra August, *Uvejr i
Skærgården. "Den flyvende hollænder",
Dalarö, 1892.* Statens Museum for
Kunst

smk.dk